

Masse å kose seg med

SPEIDERBLADET

4/2019 • kmspeider.no

Har du hørt om heltinnen

Katniss Everdeen?

Se hva som skjedde på

VERDENSJAMBOREE

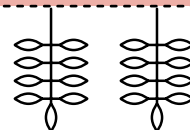
6 RENT VANN OG GODE
SANITÆRFORHOLD

16 FRED OG
RETTFERDIGHET

Bli en
bærekraftig
verdensborger

17. årgang
Medlemsblad for
Norges KFUK-KFUM-speidere

REDAKTØR: Katrine Stenerud Andersen
katrine.andersen@kmspeider.no

REDAKSJONSKOMITÉ: Maria Gran, Astrid-
Amalie Hetland, Tomas Liberg
Foshaugen, Håkon Kristoffersen,
Ragnhild Erevik Fosse

UTGIVER:
Norges KFUK-KFUM-speidere
Postboks 6810 St. Olavs plass
0130 OSLO

BESØKSADRESSE: Grubbegata 4, Oslo
TLF: 22 99 15 50
E-POST: post@kmspeider.no

ORG.NR: 971.274.018
BANKGIRO: 3000.16.88487

LANDSSJEF: Gunvor Meling
GENERALSEKRETÆR:
Svein Olav Ekvik
LAYOUT: Strøk design
TRYKK: 07 Media AS
FORSIDEFOTO: Lars T. Røraas
OPPLAG: 8450

Følg oss, da vel!
@kmspeider

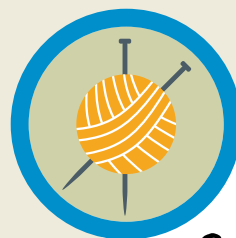
Speiderbladet er trykket
på miljøvennlig papir! ♥

- 03** **SPEIDERPORTRETET**
Møt Marte frå Volda!
- 04** **HÅP, TRO OG TVIL**
Har du hørt om heltinnen Katniss Everdeen?
- 06** **FØRSTEHJELP**
Diabetes: Hva er det, og
hvordan skal det behandles?
- 07** **ANDAKT**
Klima: Det handler om å gjøre noe
- 08** **LÆR DEG Å STRIKKE**
Og ta merke i samme slengen
- 10** **LITEN, MEN TØFF**
Send hemmelige beskjeder
- 12** **BAKING PÅ BÅL**
Hvordan lage gjærbakst på tur
- 14** **GRØNN SONE**
Ung Media
- 16** **FNS BÆREKRAFTSMÅL**
Bli en bærekraftig verdensborger
- 20** **INTERNASJONALT**
Livet på jamboree
- 22** **OPPSLAGSTAVLA**
Stort og smått frå KFUK-KFUM-speidarverda
- 24** **DEI LITURGISKE FARGANE**
Kva betyr dei ulike fargane i kyrkja?
- 26** **ARRANGEMENTER**
Arrangementer og opplevelser du
kan være med på

Livet på
JAMBOREE **20**

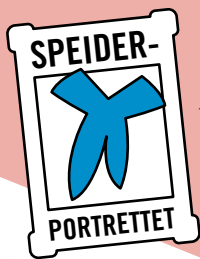

8

STRIKKE-
MERKET

16

Hva er FNs
bærekrafts-
mål?**13** STOPPE
KLIMAENDRINGENE

Vil du komme i Speiderbladet? Send en e-post der du svarer på alle spørsmålene under, legg ved et gøyalt bilde av deg selv, og send til speiderbladet@kmspeider.no!

Møt Marte!

Marte (14) frå Volda KFUK-KFUM-speidarar har Funkygine som førebilete og ynskjer seg usynleg kraft.

KOR LENGE HAR DU VORE SPEIDAR?

– 1,5 år.

FAVORITT-TURMAT:

– Pølse.

TINGEN EG BERRE MÅ HA MED PÅ TUR:

– Telefon, sekk, sovepose og klesskift.

BESTE SPEIDARMINNE:

– Futura 2018.

EG GLER MEG TIL:

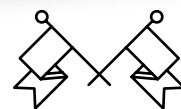
– Krinsleir.

MITT FØREBILETE:

– Funkygine.

KVA SLAGS SUPERKRAFT SKULLE DU GJERNE HA, OG KVA VILLE DU BRUKT HO TIL?

– Usynleg kraft, for å kome meg inn på folk for å skremme og lure dei.

MARTE KLEVELAND BERG

ALDER:

14 år

SPEIDARGRUPPE:

Volda KFUK-KFUM-speidarar

FAVORITTFAG:

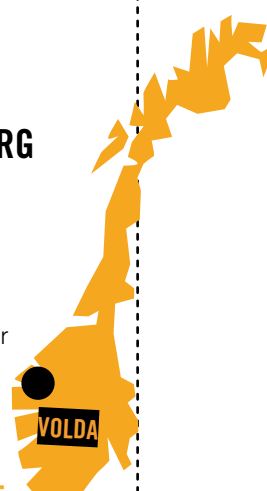
Gym og Mat og helse

FAVORITT-SPEIDARDINGS:

Kniv

FAVORITTKNUTE:

Båtmannsknop

Har du hørt om heltinnen

KATNISS EVERDEEN?

- En historie om håp, tro og tvil

DET ER NAVNET på hovedpersonen i bok- og filmtrilogien *Dødslekene*, også kjent som «The Hunger games». Handlingen foregår i en nasjon kjent som Panem. I Panem har de en rik hovedstad, Capitol, med tretten tilhørende, men fattigere distrikter som sørger for Capitals behov. Som straff for et tidligere opprør mot Capitol, der det trettende distriktet angivelig ble ødelagt, blir realityprogrammet *Dødslekene* avholdt hvert år. En gutt og en jente mellom tolv og atten år fra hver av de tolv distriktene blir valgt ut gjennom et lotteri og tvunget til å delta. De kan også melde seg frivillig. Dette sendes direkte på TV, og deltakerne må kjempe på en utendørs arena inntil bare én står levende igjen. Vinneren og hans/hennes distrikt belønnes.

FORBILDE OG LEDER

Året dødslekene skal arrangeres for 74. gang, er det en 16 år gammel jente som melder seg frivillig for sitt distrikt. Det er Katniss. Etter en grusom og blodig konkurranse får dødslekene for første gang to vinnere: Katniss, og Peeta, en gutt som er fra samme distrikt. Resten av deltakerne er døde. De to vinnerne må late som om de er kjæresten og reise rundt på en seiersturné. Men handlingene til Katniss viste en stor forakt for både spillet og Capitals ideologi, og hun blir et forbilde for alle de undertrykte menneskene i de andre distriktene.

En kjedereaksjon med opprør starter. Dermed tvinger President Snow, lederen i Panem, igjen at Katniss og Peeta må være med i de neste dødslekene, en jubileumsutgave kalt Kvartsekelsspillet. Sammen med enkelte av de andre tributtene klarer de å ødelegge konkurranse-

arenaen og unnsnippe Lekene. Her starter for alvor den store revolusjonen hvor Katniss som «The mockingjay» eller *Fugl Fønix*, blir opprørernes forbilde og leder. En blodig krig er i gang.

DET ER ALLTID LETTERE Å TRO SAMMEN

Katniss ble pålagt tunge oppgaver som selv voksne mennesker ville hatt problemer med å takle. Om hun trakk feil så kunne venner og familie bli drept. Det er derfor ikke rart at Katniss kjente på tvil. Det er øyeblikk hvor Katniss mister troen på at rettferdigheten skal seire. På et punkt har hun bare lyst til å gi opp.

Hun ville aldri klart å gjennomføre kampen alene, og Katniss var helt avhengig av at noen kjempet med henne. Ikke minst at noen trodde på det samme som hun gjorde! Noen ganger må vi tro for hverandre. For tvilen kan melde seg. Tvil er helt naturlig. Du er verken et dårligere eller svakere menneske om du tviler. Men når tvilen melder seg, så er det viktig å ha mennesker som kan hjelpe deg til å tro. Det er alltid lettere å tro sammen.

Katniss er et godt forbilde fordi hun er menneskelig! Hun har sine styrker og svakheter. Katniss forsto at hun trengte hjelp fra andre for å tro på at rettferdigheten kunne seire. Forandring kan kun skje om vi tror at det kan skje. At vi tror med hverandre, at vi tror på hverandre. Så lenge det finnes tro så er det håp. Så lenge det finnes håp kan vi tro.

Små og store
utfordringer
løses oftest
best sammen

FAKTA OM «DØDSLEKENE»

- *Dødslekene (The Hunger Games)* er en trilogi skrevet av den amerikanske forfatteren Suzanne Collins.
- Første film ble vist i 2012. Aldersgrensen er 11 år.
- Skuespiller Jennifer Lawrence spiller hovedrollen som Katniss Everdeen.
- «Fear does not work as long as they have hope, and Katniss Everdeen is giving them hope». Sitatet er hentet fra *Dødslekene: Opp i flammene (The Hunger Games: Catching Fire)*.

Har du hørt om diabetes eller sukkersyken? Du kjenner kanskje noen som har det? Diabetes er en ganske vanlig sykdom, og det er derfor viktig at du som speider vet hva du skal gjøre hvis noen har diabetes og blir dårlig.

DIABETES

- Hva er det, og hvordan skal det behandles?

HVA ER DIABETES?

Diabetes er en sykdom som gjør at kroppen har problemer med å regulere mengden sukker. Sukker brukes av både hjernen og musklene våres og uten sukker vil vi ikke være i stand til å gjøre noen ting, faktisk vil vi ved for lavt blodsukker kunne dø.

INSULIN – KROPPENS NØKKELE TIL CELLENE

Denne nøkkelen er avgjørende for å slippe sukkeret inn i cellene våre slik at vi kan bruke sukkeret til for eksempel å løfte tunge raier for å bygge portal på leir. En person med diabetes produserer for lite insulin og får derfor ikke låst opp døren til cellene. Ofte vil du se at personer med diabetes måler blodsukkeret sitt og setter

en sprøyte med insulin for å regulere blodsukkeret. Insulin vil senke blodsukkeret etter som sukkeret da flytter seg fra blodet og inn i cellene. Dersom blodsukkeret blir for lavt får hjernen for lite sukker, og personen kan bli bevisstløs.

HØYERE AKTIVITETSNIVÅ KAN GI LAVT BLODSUKKER

Personer med diabetes kan få lavt blodsukker dersom de tar for mye insulin eller har et høyere aktivitetsnivå enn normalt, for eksempel på speiderleir. Det er da ekstra viktig at de er flinke til å måle blodsukkeret sitt og justere insulin-dosen sin. Dette er som regel de med diabetes eksperter på selv.

Hvis en med diabetes besvimer, kan du prøve å smøre sukker i munnaviken for å hjelpe hjernen til å våkne.

HVA GJØR DU HVIS DU MISTENKER AT NOEN ER DÅRLIGE PÅ GRUNN AV DIABETES?

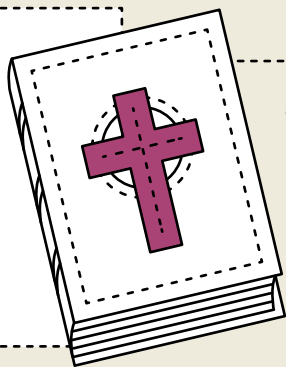
- Hvis personen fortsatt er våken så er den beste medisinen et glass saft og et par brødsiver for å få opp blodsukkeret.
- Hvis blodsukkeret er for lavt kan vedkommende bli bevisstløs. Ring 113, sjekk at han/hun puster og legg personen i stabilt sideleie. Forsøke å smøre litt sukker i munnaviken for å hjelpe hjernen til å få nok sukker til å våkne.
- ALDRI gi insulin som førstehjelp, dette vil bare senke blodsukkeret og gjøre situasjonen verre. Det er aldri farlig å gi sukker til noen du tror har lavt blodsukker.

Har dere noen i speidergruppen som har diabetes? Spør om de kan vise dere hvordan en måler blodsukker og fortelle dere litt om diabetes.

113

Husk nødnummeret!

TEKST Øyvind Sønnesyn Berg. Andakten er hentet fra Globalnytt. FOTO Jiri Paur

Hva er ordene dine verdt?

JEG BLE SPURT OM å skrive en andakt om klima, men denne andakten handler om å gjøre noe.

For, etter tusen andakter om klima, så vet vi at vi mennesker har ansvar for jorden vi bor på. Forvalteransvar og de greiene der. Vi vet vi har et ansvar for våre medmennesker, og det aner meg at du som leser denne andakten vet en del om hvor mye vi mennesker gjør galt, hvor dårlig det står til med jordens klima og hvilke konsekvenser det får for mennesker som bor i fattigere land enn oss.

Hva gjør du med det?

I kapittel 21 av Matteusevangeliet, forteller Jesus om en vingårdseier som har to sønner. Han ber begge om å gå ut og arbeide på gården. Den ene sier han ikke vil, men angrer senere og går og gjør et godt dagsverk. Den andre sier at han skal gjøre det, men dagen går og han løfter ikke en finger. Kanskje var det litt for vanskelig å reise seg fra sofaen og Netflix akkurat denne dagen. Etter at Jesus fortalte historien spurte han de som stod og hørte på:

«Hvem av disse to gjorde som faren ville?» «Den første», svarte de.

Det handler ikke bare om å vite nok, ha lyst til å hjelpe eller snakke høyt om det. Om vi ikke gjennomfører med handling, blir ordene våre lite verdt.

Det er tid for handling

Jeg synes det er imponerende med dem som bruker dobbelt så lang tid på reisene sine for å reise miljøvennlig. Jeg synes det er dødsकुल med dem som er vegetarianere eller har shoppetopp for klimaet sin skyld. Men hva er beundringen min verdt når den ikke får meg til å bli med i kampen selv?

Kelly Clarkson ble bedt om å markere nok en skoleskyting i USA med et minutt stillhet på Billboard Music Awards. Hennes respons var: «I'm so sick of moments of silence. Why don't we do a moment of action? Why don't we do a moment of change?».

Tida for de gode og riktige ordene er borte. Nå trenger vi handling.

Det er mange speidere som strikker. Ikke vær redd for å høre om en av de kan vise deg hvordan du gjør det!

Foto: Harald Undheim

TEKST Maria Gran
KILDE garnstudio.com

LÆR DEG Å

strikke!

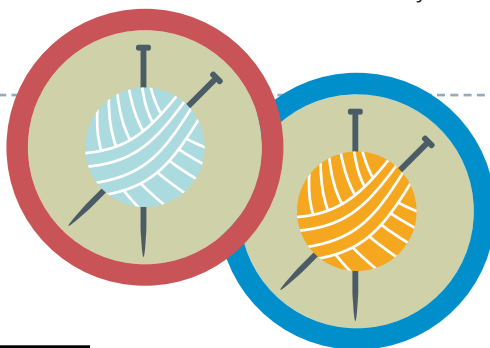
Bruker du å få alle ullsokkene dine fra bestemor? Nå kan du lære deg å lage dem helt selv og i tillegg få et merke for det.

For å lære deg å strikke anbefaler vi at du i tillegg til å lese teksten sjekker ut introduksjonsvideoer eller får hjelp fra noen som har strikket før. Du kan finne gode videoer på Youtube og på garnstudio.com under menyfanen «Instruksjonsvideoer».

Foto: Helene Moe Slinning

Har du sett de kule speidermønstrene som finnes? Finn både speidervotter og speidergenser i aktivitetsbanken ved å søke på **speiderstrikk**.

Strikkemerket finnes for både stifinnere og vandrere.

STIFINNER

OBLIGATORISKE KRAV

1. Kunne legge opp strikkemasker.
2. Kunne strikke rett- og vrangmasker.
3. Kunne felle av.

VALGFRIE KRAV

I tillegg må man velge ett av disse kravene:

- Strikke gryteklut.
- Strikke et skjerf eller en hals til turbruk.
- Strikke pulsvarmere.

VANDRER

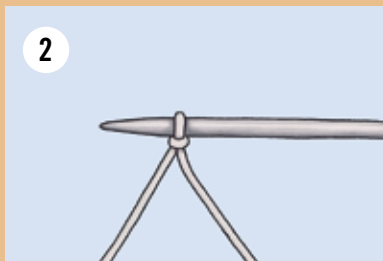
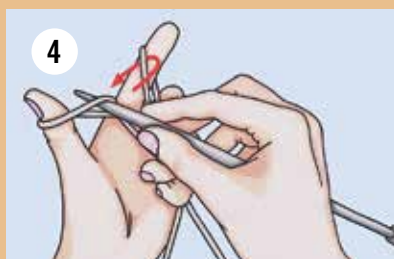
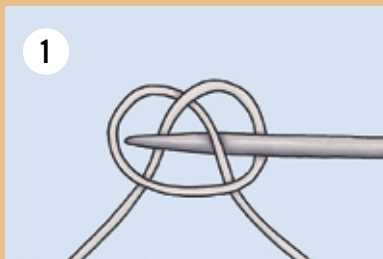
OBLIGATORISKE KRAV

1. Kunne strikke rett, vrang, legge ut og felle masker i strikkingen, og når arbeidet er ferdig.
2. Kunne strikke to ulike typer mønstre.

VALGFRIE KRAV

I tillegg må man velge to av disse kravene:

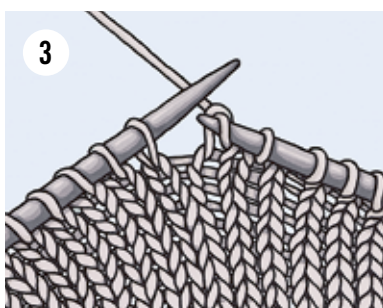
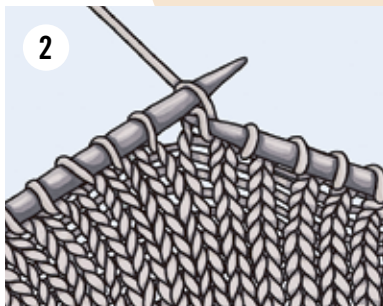
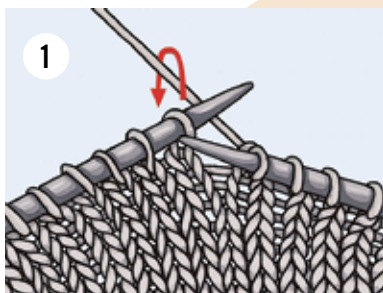
- Strikke en innerpose til en sovepose.
- Strikke liggeunderlag.
- Strikke julestrømpe.
- Strikke lue, votter og/eller sokker til turbruk med mønstre. Gjerne speidermønstre.

Illustrasjoner: Bente Presterud Design / strikkeskolen.no

Legge opp

- Mål opp tråden og lag en løkke ved å holde garnet med tommel og pekefinger, og trekk enden gjennom hullet.
- Sett løkken på strikkepinnen.
- Legg den løse tråden rundt venstre tommel og tråden fra garnet over venstre pekefinger mens du holder strikkepinnen i høyre hånd. Hold garnendene fast i håndflaten.
- Stikk strikkepinnen inn fra undersiden gjennom løkken på tommelen.
- Hent tråden fra pekefingeren med pinnen og dra tråden tilbake gjennom løkken for å lage en ny maske.
- La løkken gli av fingrene over på pinnen, stram, og legg opp så mange masker som du trenger.

Illustrasjoner: Bente Presterud Design / strikkeskolen.no

Rette masker

- Hold pinnen med maskene i venstre hånd, og legg tråden over pekefingeren mens du holder tråden fast mellom ring- og lillefinger. Garnet skal ligge bak pinnen.
- Stikk høyre pinne gjennom første maske og legg tråden fra pekefingeren over pinnen.
- Trekk tråden tilbake gjennom masken, slipp masken fra venstre pinne og stram tråden som nå sitter på høyre pinne.
- Fortsett slik til du har strikket alle maskene på pinnen.

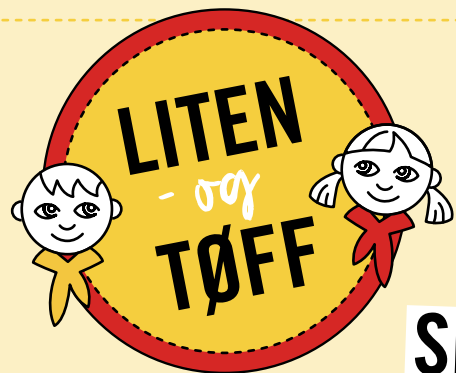
Vrangete masker

- Hold pinnen med maskene i venstre hånd, og legg tråden over pekefingeren mens du holder tråden fast mellom ring- og lillefinger. Garnet skal ligge foran pinnen.
- Stikk høyre pinne bak tråden og bakfra inn i første maske på venstre pinne.
- Legg tråden over høyre pinne.
- Trekk tråden gjennom masken, slipp masken fra venstre pinne og stram tråden som nå sitter på høyre pinne.
- Fortsett slik til du har strikket alle maskene på pinnen.

Møteforslag

Hva med å invitere noen bestemødre eller de lokale sanitetskvinnene til et hyggelig speidermøte for å lære av noen mesterstrikkere?

Usynlig skrift:

SEND HEMMELIGE

MELDINGER

TIL DIN VENN

Har du drømt om å være en detektiv? Eller har du kanskje bare lyst til å lære deg å sende hemmelige beskjeder?

Sitron som blyant

OBS: Må gjøres sammen med en voksen eller en leder.

Du trenger:

- Melk eller sitronsaft
- Noe å skrive med, vi foreslår synål
- Ark
- Stearinlys og fyrstikker
- Eventuelt strykejern, lampe med varm lyspære eller stekeovn

Bruk en tykk nål, strikkepinne eller q-tips og dypp den i sitronsaft eller melk. Bruk den deretter til å skrive på et helt vanlig ark. Dypp på nytt når du ikke kan se hva du skriver.

Når arket tørker, blir skriften så godt som borte. Det kan være lurt å prøve seg litt frem på forhånd.

Skriften kommer frem ved varmebehandling. Hold arket forsiktig over et brennende stearinlys, over en lyspære som avgir nok varme, stryk skriften med strykejern eller legg det cirka 30 minutter i stekeovnen på lav varme.

Pass på så det ikke oppstår brann. Stearinlys bør bare brukes utendørs.

Foto: Kirvil Kaasa/ Norges speiderforbund

Hemmelig kode: 4165

Hvor hardt må du skrive?

Du trenger:

- Flere ark
- Kulepenn
- Fargestifter

Bruk en blokk eller flere ark oppå hverandre. Skriv hardt med kulepenn på det øverste arket.

Fjern det øverste arket. Klarer du å lese hva som står på ark nummer to? Bruk en fargestift og fargelegg løst over ark nummer to. Da vil skriften komme frem.

Test selv først slik at du har både kulepenn, arktype og fargestifter som fungerer for deg. Kanskje fungerer det bedre hvis du skriver litt løsere eller hardere?

Foto: Katrine S. Andersen

Med stearinlys i hånden

Du trenger:

- Ark
- Stearinlys
- Vannmaling
- Vann i en kopp/beholder
- Pensel

Bruk et tynt stearinlys til å skrive med. Stearinlyset bør være i samme farge som papiret.

Mal over med vannfarger. Malingen (vannet) vil ikke feste seg der det er stearin/voks på arket fra før.

Foto: Katrine S. Andersen

Kanskje du kan teste alle tre forslagene vi viser her og se hvilken du liker best? Du kan også skrive hemmelige lapper på andre måter.

Er ikke

GJÆRDEIG PÅ BÅL

litt vanskelig?

Jo, men bare litt!

*Inni her
er det
kanelnurrer!*

Vi har skrevet om baking og matlaging på bål før, men nå begynner det å bli avansert. Har du noen gang prøvd å bake brød eller kanelnurrer på bålet? Hvis ikke skal du få vite hvordan du gjør det nå!

TEKST OG FOTO Astrid-Amalie Hetland

Bålbrødene nytes best når de er varme.

BÅLBRØD

Vi har to oppskrifter vi ønsker å dele med dere. Bålbrød er det letteste av disse to å lage. Du begynner med å blande sammen alle ingrediensene og lar deigen heve i to timer. Deigen kan heve mens bålet får fine glør. Del deigen opp i omtrent 12 like deler. Trill hver del til en ball og trykk dem flate med hendene. De skal være cirka ½ cm tykke.

Den letteste måten å steke bålbrødet på er å bruke en stekepanne eller gryte i støpejern. Varm opp pannen og legg brødene på. Det kan være lurt å ta pannen bort fra bålet mens brødene steker så de ikke svir seg. Det skal være nok varme igjen i panna til å steke brødene selv om det ligger utenfor bålet. Stek brødene et par minutter på hver side.

Bålbrødene hever ganske mye på panna, så de kan enten deles og brukes som rundstykker eller spises hele. Det er best å spise dem mens de er varme.

INGREDIENSER TIL BÅLBRØD

1 dl lunka melk
1 pose tørrgjær
1 dl lunka vann
½ ss natron
½ ts salt
1 ss olivenolje eller en nøytral matolje
cirka 300g hvetemel

TIPS!

Dersom du vil lage grovere brød kan du bytte ut noe av hvete-melet med for eksempel sammalt hvet.

Hadde det ikke vært godt med en rykende fersk kanelnurr neste gang du var på tur?

KANELSNURRER

Kanelnurrer er litt mer vrient, men absolutt gjennomførbar! Her bruker vi også en panne eller gryte av støpejern til å steke bollene.

Begynn med å lage en bolledeig. Du kan for eksempel bake den du pleier å bruke eller følg den vi har skrevet ned. Bland ingrediensene og la deigen heve til dobbel størrelse. Ta med deg deigen og en blanding av smør, kanel og sukker på tur. Del deigen opp i passe store stykker og trykk dem flate som et rektangel. De skal være cirka 20x30 cm. Bre smørblandingen ut over deigen. Rull deigen sammen på langsiden og del den opp i 1–2 cm brede skiver.

Legg skivene oppå en forvarmet panne eller gryte av støpejern og legg en annen gryte eller et lokk oppå. Du kan for eksempel bruke en gryte fra stormkjøkkenet. På denne måten får du samlet varm luft inni grytene og det blir som en ovn. Snurrene trenger litt lengre tid å steke enn bålbrødet, omtrent 10 minutter avhengig av varmen på bålet. Det er viktig at varmen ikke blir for sterk, da kan snurrene lett bli brent i bunn.

FORSLAG TIL BOLLEDEIG

5 dl hvetemel
3 ss sukker
1 ts kardemomme
½ pose tørrgjær
2 dl lunka melk
100 gram romtemperert smør

PRESSE- STAB

Vegen
mot

Interesserer du deg for foto, film, journalistikk, eller sosiale media? Då skulle du ha vore på kommunikasjonssamlinga i oktober. Der lærte vi om alt det, besøkte NRK, og utfordra oss i høgdepark.

16 SPEIDARAR deltok på samlinga på Sørmarka konferansehotell. Det var første gong ei kommunikasjonssamling blei arrangert. Kursleiar Katrine fortalde at hensikta var å få nye speidarar med på å utvikle innhald til bruk i kommunikasjonsarbeidet i forbundet og fleire inn i pressestabar. Pressestab er dei som tek bilete, intervjuar og filmar på arrangement. Katrine fortalde også at ho ville bli kjent med nye menneske, og få til eit kurs med spennande innhald kor folk var nøgde. Ho håpte også at de som allereie ofte var ein del av pressestabar skulle bli kjent med nye, unge speidarar.

– Det er ikke vi som sitter på kontoret som alene skal styre Instagram og Facebook, det er dere der ute som burde gjøre det, sa Katrine.

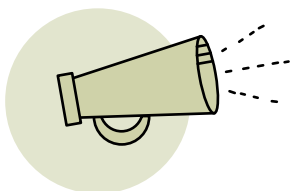
PÅ KOMMUNIKASJONSSAMLINGA blei vi kjent med speidarar som har felles interesser. Laurdag drog vi til NRK, kor vi blei vist rundt. Knut (14) fortalte at det var gøy å få oppfylt draumen om å besøke NRK.

– Det mest spennende var å se studioene. Jeg har alltid sett studioene og rekvisittene på TV, så det var moro å se de berømte tingene på ekte.

Seinare på dagen drog vi på High Jump Event, som er ein høgdepark. Her fekk vi utfordra oss då vi skulle hoppe frå ein ti meter høg stakk. I sikring, sjølvsagd.

VI SPURDE FRIDA (17) om hennar meining om opphaldet. Ho melde seg på kommunikasjonssamlinga fordi ho hadde lyst til å lære meir om fotografi, tekst, og korleis ein skal takle pressa. Frida sit igjen med den kunnskapen ho ville ha, og koselege opplevingar, som NRK og High Jump Event. Favorittopplevinga hennar var føredraget om sosiale medium med Jimmy Westerheim. Frida har også fått mange nye vener som ho gleder seg til å halde kontakten med.

– Jeg vil anbefale arrangementet, fordi det er morsomt. Man får hjelp av profesjonelle folk, og man lærer mye av det. Man får også nye venner, det kommer med på kjøpet.

På samlinga fekk vi gleda av å besøke NRK. Foto: Sam Martol Søhol og Tomas Liberg Foshaugen

Er du interessert i kommunikasjon?

Kanskje du kan styre patruljens, gruppa eller krinsens kanalar i sosiale media? Eller saman med leiaren din sende inn saker til lokal presse nær speidargruppa dykkar? Du kan lese meir i heftet *Synlig speiding* som ligg på kmspeider.no.

Kan du tenkje deg å vere ein del av pressestaben under til dømes NM i speiding? Du treng ikkje ha delteke på kommunikasjonssamling for å søkje, det held at du er interessert. Følg med på ledige verv på kmspeider.no.

"Det er ikke vi som sitter på kontoret som alene skal styre Instagram og Facebook, det er dere der ute som burde gjøre det."

KATRINE S. ANDERSEN, KURSLEDER

Vi fekk utfordra oss då vi drog til høgdeparken. I tillegg til å balansere ti meter over bakken, fekk vi ta eit trapeshopp. Foto: Tomas Liberg Foshaugen

Ein fornøgd gjeng klare for å klatre oppe i høgda. Foto: Tomas Liberg Foshaugen

Bidra til å skape en bedre verden!

Over hele verden jobber speidere med å oppfylle FNs bærekraftsmål for å hjelpe til å skape en bedre verden for alle mennesker. Se hvilke merker og aktiviteter du kan gjøre for å bidra eller lære mer om temaet. Dere finne mer informasjon om merkene og aktivitetene på kmspeider.no/aktivitetsbanken.

FNS BÆREKRAFTSMÅL

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine. Bærekraftsmålene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling; klima og miljø, økonomi og sosiale forhold.

I motsetning til FNs tusenårs mål gjelder bærekraftsmålene for alle land i verden – også de rike. Det betyr at bærekraftsmålene vil ha innvirkning på norsk politikk. Mange av målene er allerede oppfylt i Norge, men ikke alle.

Alle merkene og aktivitetene, og hvordan du kan gjennomføre dem finner du i aktivitetsbanken på kmspeider.no/aktivitetsbanken.

Oppdagermerke: fattigdom

Stifinner- og vandrermerker: Stop Poverty

Foto: Wikimages/Pixabay

Aktivitet: Malaria-mygg- lek

Foto: Ingun Tøndel

Aktivitet: barnearbeid

Her finner du mange merker og aktiviteter du kan gjøre for å lære mer om FNs bærekraftsmål. Kanskje dere kan ha et bærekraftsmøte? Besøk aktivitetsbanken eller gi tips til peffen eller lederen din!

Foto: Ingun Tøndel

Aktivitet:
20 liter vann

Aktivitet:
Handels-
spillet

Foto: Svein Olav Ekvik

Foto: Audun Berdal

Aktivitet:
Biologisk og
kulturelt kjønn

Vandrermærke:
Menneskerettigheter

10 MINDRE ULIKHET

11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Stifinnermærke:
Søppel

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

Aktivitet:
avfallsnedbryting

Foto: Marcus Heed Langnes

Scouts make it happen!

Speidere i hele Europa har startet arbeidet med å skape en mer bærekraftig verden. Her er noen av prosjektene de har satt i gang.

Kroatia

Skogbranner har skadet mye av skogen i Kroatia, så speiderne satte i gang et stort prosjekt for å plante den tilbake. Gjennom kampanjen Boranka har speidere og andre frivillige plantet store områder skog og startet utdanning i barneskolen om viktigheten av å ta vare på skogen. Du kan lese mer om prosjektet på boranka.hr/en.

Noen av bærekraftsmålene har vi ikke koblet opp mot aktiviteter eller merke. Kanskje har dere en ide til hva dere kan gjøre for å bidra eller lære mer om temaet?

Vandrermærke:
Fred

Oppdagermerke:
Språk

Aktivitet:
Brettspill med FNs bærekraftsmål

Foto: Jiri Paur

Hellas

Da båtflyktingene kom til øya Lesbos i Hellas snudde ikke speiderne ryggen til dem. En stor gruppe reiste ut til øya for å lage mat, bygge leir, donere klær og lære flyktingene gresk. Speiderne har bidratt, sammen med andre organisasjoner i Hellas, til at flyktingene føler seg velkomne og blir en del av lokalsamfunnet. Du kan lese mer på secondtree.org.

Malta

Jentespeiderne på Malta har vært med å utvikle et utdanningsprogram der alle barn på Malta lærer om vold i nære relasjoner og hva spesielt jenter skal gjøre dersom de opplever dette. Gjennom «Breaking the Cycle of Violence» lærer barna tidlig hvordan man skal forebygge vold og hvem man kan varsle dersom de eller noen de kjenner opplever vold.

Frankrike

De franske speiderne har brukt bærekraftsmålene til å utvikle et aktivitetsprogram for speiderne. Målet med de nye merkene er å skape globale verdensborgere som tar ansvar og jobber for å forandre verden.

Spania

«Objetivo Rockhopper» er en app utviklet av de spanske speiderne for å lære spilleren om bærekraftsmålene. Du kan laste den ned på mobilen din, men spillet er på spansk.

DU KAN LESE MER OM HVORDAN DU ELLER DIN GRUPPE KAN BIDRA PÅ SDGS.SCOUT.ORG OG SCOUTSMAKEITHAPPEN.COM.

FOTO Anders Myhr Nielsen

LURER DU PÅ HVA SOM SKJER PÅ VERDENSJAMBOREE?

Hvert fjerde år er det verdensjamboree. I år var deltakerne i USA. Der var det 45 000 speidere fra hele verden. Verdensjamboree er for speidere i alderen 14–17 år. Se noe av det som skjedde på verdensleiren!

Den norske kontingenten var en uke i Washington før leiren. Da besøkte de blant annet fornøylesparken Six Flags America.

Opp en vegg vi går! En av de mange aktivitetene på leiren var klatring.

Nesten 600 speidere fra Norge fordelt på 13 norske tropper reiste til USA. Her ser du hele kontingenten i Washington.

Det var også rom for å slappe av mellom slagene.

På World scout jamboree har de verdens største leirbål, og som alltid er det mye liv!

Har du lyst til å delta på verdensjamboree? Neste jamboree arrangeres i Sør-Korea i 2023.

Det var god stemning på leiren og mange fikk nye vennskap, både nasjonalt og internasjonalt.

OPPSLAGSTAVLA

**STORT OG SMÅTT FRÅ KFUK-KFUM-SPEIDARVERDA.
SEND INN DINE HELSINGAR, TIPS, OPPSKRIFTER ELLER
ANDRE OPPSLAG TIL SPEIDERBLADET@KMSPEIDER.NO!**

Levende tråder

VERDENSTENKEDAGEN 2020

Verdenstenkedagen har blitt feiret siden 1926. Den setter fokus på unge mennesker verden over, og er en dag hvor internasjonalt vennskap er viktig. Temaet for Verdenstenkedagen 2020 er *levende tråder*. Ved å være med får man mulighet til å lære mer om temaene mangfold, rettferdighet og inkludering gjennom lek og aktivitet. Verdenstenkedagen markeres 22. februar. Sett av dagen eller det nærmeste speidermøtet. Du kan være med på feiringen sammen med millioner av andre speidere! Og du, visste du at 22. februar er bursdagen til både Robert og Olave Baden-Powell?

GLOBAL AKSJONEN

STYRKER UNGDOMMER

SÅ DE KAN FORME SIN EGEN FRAMTID

ÅRETS GLOBALAKSJON GÅR TIL ungdommers rettigheter og medvirkning i Sør-Sudan, Tanzania, og Palestina. Speidere over hele landet har allerede bidratt til arbeidet for global rettferdighet og fred – bli med du også!

Samlet inn penger til Europajamboree 2020

Det koster å delta på verdensleir. Derfor samler mange speidere inn penger ved å delta på dugnadsarbeid. Speiderne Oda Sofie, Margit og Karoline samlet inn penger ved å delta på Andøya-dagen. Sammen med flere andre speidere hadde de en post som alle kunne delta på. Speiderne hadde blant annet kims lek, bueskyting og quiz.

Fra venstre: Oda Sofie Sørskår, Margit Berge og Karoline Bomann-Refvik.

Foto: Erlend Alexander Hagane Borge

PEFFTIVAL 113

- en opplevelse
for livet

MANGE PEFFER TOK TUREN til Nordtangen siste helgen i september for å delta på Pefftival 113.

FØRSTEHJELP OG KONSERT PÅ TAPETEN

Tema for årets Pefftival var førstehjelp. Deltagerne fikk være med på ulike øvelser, lære mer om førstehjelp og trene sin eksisterende kunnskap. Det var også en spennende konsert med Sløtface. Blant annet har det gått rykter om at gitaristen stagedivet ut over publikum, noe Signe Marie Helleberg (14) fra 5. Hamar KFUK-KFUM-speidere kan bekrefte. Hun har et enkelt tips til alle som skal på konsert, kanskje allerede på neste Pefftival?
– Ha det gøy og bare lev deg inn i det!

På konserten var det god stemning. Her ser du flere av deltagerne få high five fra trommeslager Nils Jørgen Nilsen i Sløtface.

Det var mange ulike førstehjelpsøvelser på Pefftival, blant annet fikk deltagerne øve på livredning i vann. En person tok til og med turen ut i vannet, klar for øvelse.

NYE OG GAMLE VENNER

Signe Marie er ikke i tvil om hva det beste med Pefftival er: Bli kjent med nye mennesker og møte gamle kjente. Hun har fått gleden av å bli kjent med mange speidere på fjorårets Pefftival, Roland, Eventyr Utland og Futura.
– Jeg har ganske mange venner i speideren og det var fint å møte dem igjen.
Signe Marie delte åttemannstelt med hele 15 andre fra Norsk Roland.
– Det var koselig. Man har alltid noen å snakke med, forteller hun og legger til med et smil:
– Jeg fikk beskjed om å være stille veldig mange ganger. Signe Marie har fått opplevelser for livet.
– Pefftival er en opplevelse du kommer til å huske for resten av ditt liv. Det verste var å si ha det til de andre, avslutter hun.

KVA BETYR DEI ULIKE

fargane

I KYRKJA?

Har du sett at presten i kyrkja brukar forskjellige fargar på tøyestykket som heng rundt halsen? Veit du kvifor? Viss du ikkje veit det frå før, veit du det etter å ha lese denne teksten!

I KYRKJA KAN DEI BRUKA fire fargar til å pynta med. Fargane er grønt, raudt, lilla og kvitt. Dei har vore brukt heilt sidan 1200-talet og har eigne bruksområde og symbolikk. Fargane vert ofte kalla dei liturgiske fargane.

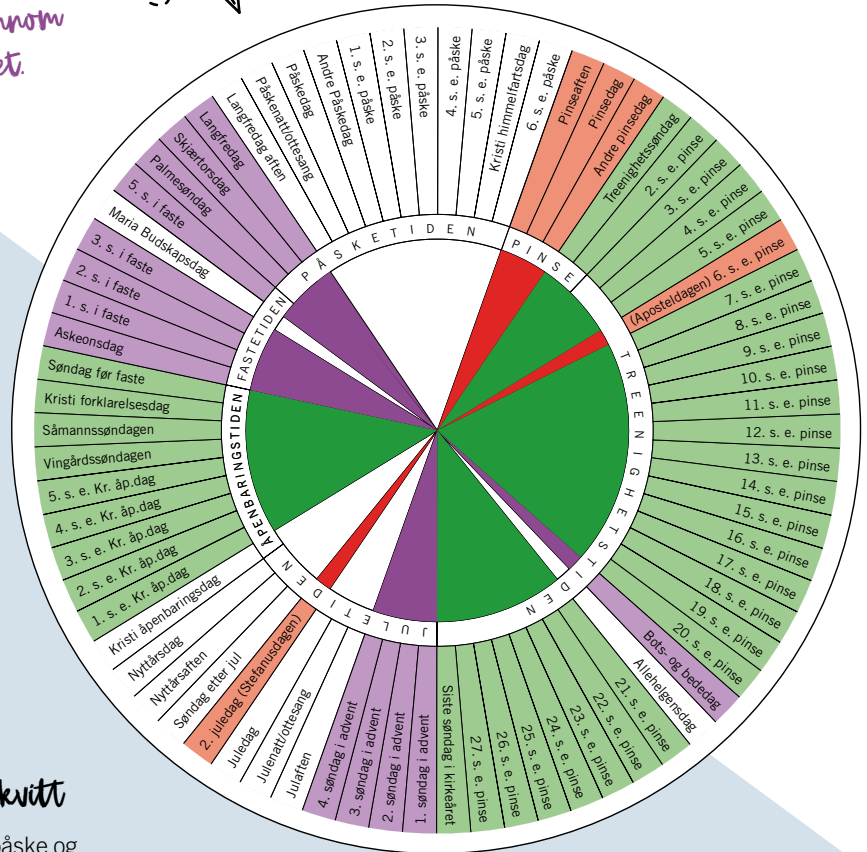
Det finst andre fargar det går an å nytta, men desse fire er dei vanlegaste. Kort summert er kvitt for dagar med fest, grønt for vanlege gudstenester, fiolett for ventetid og sorg, og raudt for martyrdagar. Fargane skal gjera det enklare å halda styr på alle høgtidene og hendingane i Jesu liv og den kristne trua. På grunn av kyrkjeåret blir høgtidene feira til same tid kvart år og på grunn av fargane kan me feira i lag med resten av dei 2,2 milliardar kristne rundt om i verda.

Dette hjulet viser fargane gjennom kyrkjeåret.

Grønt brukas utanom høgtida

Kyrkjeåret byrjar ikkje når me feirar nyttår, men fyrste sundag i advent. Det går nesten an å dela året opp i to. Den eine halvdelene inneheld alle høgtidene, mens den andre halvdelene er utan høgtider. Heile halvåret utan høgtider brukar presten den grønne fargen. Grønt blir brukt når det verken er høgtid eller andre markeringar, med unntak av hausttakkefest og skaparverkets dag.

Når det er fest brukas kvitt

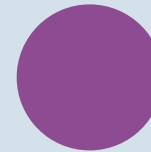
Det er fest i kyrkja når det er jul, påske og treenighetstid. Det er òg fest når det er vigsel, konfirmasjon og dåp. Då er det kvitt, eller ein gylden farge som blir brukt. Kvitt symboliserer fest, reinheit og glede.

Halve kyrkjeåret er utan høgtider, da går prestane i grønt. Foto: Håkon Kristoffersen

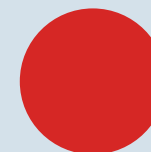

Lilla er fargen for sorg og brukas blant anna i påsketida, dei dagane Jesus var død. Foto: Håkon Kristoffersen

Lilla er fargen for ventetid og sorg

Lilla eller fiolett er fargen for sorg, førebuing og bot. Difor blir fargen nytta i alle sørgegudstenestar. Det kan vera i gravferd og i påsketida dei dagane Jesus var død. Fargen blir brukt i adventstida fordi det er ei tid for førebuing til at Jesus skal kome til jorda. Under bot og bønnegudstene sta der me skal tilstå syndene våre og be om tilgjeving blir fargen lilla brukt.

Raudt - fargen for martyrdagane

Den minst brukte liturgiske fargen er raudt. Han symboliserer anden, eld, blod og martyria. Raudt blir brukt i pinsen, under olsok, 2. juledag og andre martyrdagar. Raudt kan òg nyttast i konfirmasjon og dåp.

- FOR HVEM
- INNHOLD
- TID
- STED
- PRIS
- PÅMELDING

ARRANGEMENTER

Alle påmeldinger skjer via [medlemssystemet](#), du finner lenke til påmelding inne på arrangementet på [kmspeider.no/arrangement](#). Har du spørsmål? Ta kontakt på post@kmspeider.no. Påmeldingen er bindende og betalingsfristen er den samme som påmeldingsfristen. Pengene betales til konto: **3000.16.88487**, merket med navn og arrangement.

UNGDOMSTING

Foto: Nicolai Hillestad

Vil du lære om aktuelle saker for KFUK-KFUM-speiderne og om hvordan du kan debattere disse? Vil du finne ut hvordan du kan være med på å påvirke organisasjonen vår? Vil du bli engasjert? Bli med på ungdomsting!

På ungdomsting lærer du om organisasjonsarbeid og hvordan du kan delta i organisasjonsdemokratiet. Vi skal diskutere og debattere aktuelle saker for aldersgruppen og organisasjonen. Du trenger ikke være patruljefører eller assistent for å delta. Arrangementet er åpent for alle i riktig aldersgruppe. Det vil også bli mye sosialt og du vil bli kjent med speidere fra hele Norge.

- **Ungdom som vil bry seg og lære måter å delta i organisasjonsdemokratiet på. Født i '06-'04.**
- **Argumentasjons- og debatteknikk, organisasjonskunnskap og inspirasjon.**
- **6.–8. mars.**
- **Nordtangen**
- **1300,-. Gir Frifondstøtte.**
- **På Hypersys innen 16. februar.**

Foto: Signe Haug

Foto: Peder Undheim

Foto: Håkon Kristoffersen

VINTER-ROLAND

HAR DU EN DRØM om å kunne ta med patruljen din på vintertur? Vil du oppleve hvordan det er å våkne opp i en snøhule? Da er Vinter-Roland det perfekte kurset for deg.

PÅ VINTER-ROLAND får du lære om bekleddning, utstyr, skismøring, proviant, enkel og avansert orientering, førstehjelp i vinterfjellet og naturlig sunt fjellvett. Haiken er med overnatting i snøhule som dere selv graver dersom snøforholdene tillater det. Ellers blir overnattingen inne på gamle hotell Utsikten. Det blir også tid til leirbålskos, lek og moro sammen med dine nye speidervenner! Kurset gir kunnskap som kreves for å delta på Ekspedisjon vinter.

EKSPEDISJON VINTER

EKSPEDISJON VINTER er et perfekt kurs for alle som har vært på Vinter-Roland, eller har tilsvarende kunnskaper fra vinterfriluftsliv. Dette er en flott mulighet til å få gå på flere dagers tur i vinterfjellet med tett oppfølging og god veiledning fra staben.

I LØPET AV KURSET får du praktisk erfaring og kunnskaper om vinterfriluftsliv. Temaer vi vil gå igjennom på kurset er proviant, reparasjon og vedlikehold av utstyr på vinteren, leirbygging, orientering/ trygg ferdsel om vinteren og førstehjelp.

VINTERTRÅKK

OPPLEGGET ER DET SAMME som for Tråkk. Patruljen planlegger og gjennomfører sin egen haik. Været og vinterkulden krever mer av utstyret. Terrenget ser annerledes ut hvis det er snødekt der dere drar ut på tur og det er viktig å øve på orientering.

Det kan være lurt å være litt ekstra forberedt før en drar på tur med patruljen om vinteren. I Speiderhåndboka finner du en oversikt med tips til hva det kan være lurt å forberede seg på. Her ligger alt fra forslag til mat på tur, til leker dere kan bruke for å holde varmen.

For deg som vil lære mer om vinterfjellet. Kurset krever ikke forkunnskaper, bortsett fra at dette ikke bør være første gang du går på ski. Født i '05-'03.

Patruljeledelse i vinterfjellet. Haik med overnatting i snøhule dersom været og snøforholdene tillater det. Teori og praksis om vinterfjellet. Påskebudskapet.

3.-8. april.

Utsikten i Odda.

2400,-. Gir Frifondstøtte.

På Hypersys innen 15. mars.

Ekspedisjon vinter er for de født i '04-'02 som har vært på Vinter-Roland, eller har tilsvarende kunnskaper fra vinterfriluftsliv.

Opplevelseskurs med fire teltdøgn i vinterfjellet. Skred, proviant og overnatting.

4.-8. april.

Haukeliseter

1400,-. Gir Frifondstøtte.

På Hypersys innen 15. mars.

Vandrere. Født '08-'05.

Vintertråkk er patruljens egen haik som speiderne selv planlegger og gjennomfører.

28. februar - 1. mars.

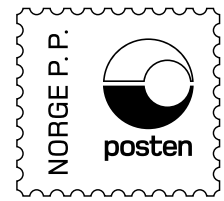
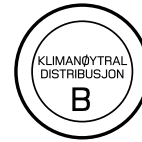
Lokalt.

Ingen sentral deltakeravgift. Merker kan kjøpes fra Speiderbutikken.

Gjøres lokalt i gruppa.

SPEIDERBUTIKKEN

JULEGAVENE TIL HUSETS SPEIDER!

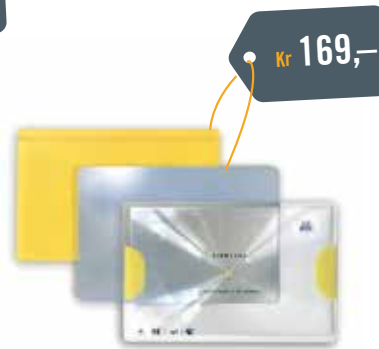
40 liter
Kr 699,-

60 liter
Kr 799,-

SPEIDERSEKK

Speidersekk i tre størrelser og to farger

- 40 liter, kr 699,-
- 50 liter med bag-åpning, kr 749,-
- 60 liter med bag-åpning, kr 799,-
- Regntrekk til speidersekk, fra kr 89,-
- Sidelommer til speidersekk (par), kr 119,-

Kr 169,-

SOLAR ADVENTURE KIT

Opptening – Svimerking –
Signalisering

Kr 99,-

SOL-LIGHTER

Nyheter fra

Kr 269,-

SUNLAB SOL-BAKEROVN

Moro for barn fra 6–77 år

Kr 749,-

SUNGOOD SOL-GRILL

Matlagning helt uten røyk og ild

